Valtuustoaloite - Saivojärven kunnostus

Kvalt 23.06.2025 § 96

Keskustan valtuustoryhmän puheenjohtaja Akseli Erkkilä jätti ryhmänsä puolesta seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite 23.6.2025 Saivojärven kunnostus

Esitämme Kittilän kunnanvaltuustolle Raattamassa sijaitsevan Saivojärven vesienparannustoimien käynnistämistä. Järvi on Raattaman osakaskunnan ja Metsähallituksen omistuksessa. Järven tulevan ja lähtevän joen virtaumat ovat heikentyneet liettymisen ja kasvillisuuden vuoksi, ja tämän johdosta veden vaihtuvuus heikentyy, ja tämä vaikuttaa myös kalastaan.

Esitämme, että Kittilän kunta osallistuisi em. hankkeeseen, jonka Raattaman osakaskunta on kokouksessaan päättänyt käynnistää.

Yhteyshenkilönä toimii
Eveliina Pääkkölä
Raattaman osakaskunnan pj
puh.0408254888

Kittilässä 23.6.2025

Kittilän Keskustan valtuuustoryhmä”

Päätös

Puheenjohtaja Marita Toivanen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 19.08.2025 § 298

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597

Aloitteessa on otettu esille Raattamassa sijaitsevan Saivojärven vesienparannustoimien käynnistämistä. Järvi on Raattaman osakaskunnan ja Metsähallituksen omistuksessa. Aloitteessa on kerrottu järven tilan heikentyneen.

Aloite on luonteensa johdosta teknisen toimen toimeenalaan kuuluva. Aloitteen johdosta on syytä ottaa yhteyttä järven omistajatahoihin tai heidän edustajiinsa, koska omistus ei ole Kittilän kunnan.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen teknisen toimeen valmisteltavaksi. Vastuuhenkilöinät toimivat vesitalousasiantuntija ja tekninen johtaja.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Teknlk 14.04.2026 § 52
408/10.03.01.01/2025

Valmistelija

Vesitalousasiantuntija Peetu Pesonen p. 040 8672 262

Valtuustoaloitteessa esitetään kunnan osallistumista Raattamassa sijaitsevan Saivojärven kunnostushankkeeseen. Raattaman osakaskunta on päättänyt kokouksessaan hankkeen käynnistämisestä.

Saivojärvi (65.624.1.004) sijaitsee Kittilän pohjoisosissa lähellä Enontekiön rajaa, järven länsiranta sijaitsee Muoniossa. Järven pinta-ala on 60,69 ha, järven osavaluma-alue 625,9 ha ja yläpuolinen valuma-alue 20,48 km^2. Järven länsipuolinen valuma-alue ja osa tulouomasta kuuluu Natura-suojelualueisiin.
Vesistö on luokiteltu kuntoluokkaan hyvä, pintavesityypiltään Saivojärvi on matala humusjärvi. Historiallisten ilmakuvien perusteella järven kasvillisuudessa on vuosien välistä vaihtelua runsaampaan ja vähäisempään suuntaan, kasvillisuus kuitenkin keskittyy virtausalueiden läheisyyteen missä kasvusto on vesistöille eduksi.
Elinvoimakeskuksella on ollut järvellä 3 vedenlaadun mittapistettä, joista viimeisimmät mittaukset ovat vuodelta 2004, Saivojärven yläpuolisella vesistöllä, Vuontisjärvellä, on tehty vuonna 2025 mittauksia Eurofins Ahma Oy:n toimesta. Elinvoimakeskus on aiemmissa yhteydenotoissa todennut matalien humusjärvien olevan kokemusten perusteella haastavia kunnostuskohteita, lisäksi järven valuma-alueella on Corine-tietokannan mukaan vain vähäistä ihmistoimintaa.

Vesistönomistaja on pohjois- ja itäosissa sekä lasku-uoman osalta Raattaman jakokunnan vedet, toinen järvialueen omistaja on metsähallitus.

Vesitalousasiantuntija soitti hankkeen yhteyshenkilölle 17.2., osakaskunta ei ole vielä päättänyt vesistön kunnostustoimien aloittamisesta. Keskustelun mukaan järven virkistyskäyttäjät ovat pääosin rannan asukkaita ja mökkiläisiä, rannalla ei ole yleisiä rantautumispaikkoja. Osakaskunnan mukaan suurimpia ongelmia ovat tulo- ja poistouoman liettyminen ja järven rehevöityminen. Yhteyshenkilön mukaan rannan käyttäjillä olisi halukkuutta osallistua tekemiseen, mutta apua tarvitaan ainakin kunnostuksen suunnitteluun ja kunnostushankkeen laajuudesta riippuen myös työn suorittamiseen.

Alustavasti vaikuttaisi siltä, ettei järven valuma-alueella ole tarvetta nykysuositusten mukaiselle vesistöjen kunnostamiselle. Suurimmat järveä kuormittavat tekijät sijaitsevat kartta-aineistojen perusteella järven yläpuolisilla valuma-alueilla, niidenkin osalta SYKE on arvioinut ravinnekuormituksen luokkaan ”ei merkittävä”. Vedenlaatu on ollut vuoden 2004 mittauksissa hyvä.
Kasvuston poistaminen virtavesistä ei todennäköisesti hidasta järven rehevöitymistä ellei uoma ole umpeenkasvanut, koska vesikasvillisuus sitoo kiintoainesta ja ravintoaineita sekä hidastaa veden virtausnopeutta. Pelkkä vesikasvillisuuden poisto virtavesissä todennäköisesti lisää eroosion vaikutusta ja lisää järveen kohdistuvaa kuormitusta kasvavan virtausnopeuden ja vähentyneiden juurakkojen vaikutuksesta.
Järvestä kerätty tieto vedenlaadusta on kuitenkin vanhaa eikä järvestä ole tiettävästi tutkittu kalaston tai vesikasvillisuuden rakennetta, jolloin lähtötiedoissa on paljon epävarmuutta.

Mikäli kunta päättää liittyä kunnostushankkeeseen, voisi Kittilän kunnan osallistuminen hankkeeseen liittyä esimerkiksi tiedon kerryttämiseen järven vedenlaadusta ja kalastosta, tiedot tulisi kerätä useamman vuoden ajalta. Lisäksi kunta voisi osallistua tarvittavien toimenpiteiden arviointiin.

Esittelijä

Tekninen johtaja Jänkälä Roni

Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että Kittilän kunta osallistuu yhdessä Raattaman osakaskunnan kanssa mahdollisten toimenpiteiden kartoittamiseen ja varaa vuoden 2027 talousarvioon määrärahaa vedenlaatumittausten suorittamiseen.
Päätös	Esitys hyväksyttiin.